Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prednesené 18. septembra 2019 [1]

Vec C-678/18

Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Prípustnosť – Článok 267 ZFEÚ – Pojem ‚spor' – Kasačná sťažnosť v záujme zákona – Nemennosť situácie, o ktorej sa rozhodlo v napadnutom rozsudku – Dizajny – Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení – Právomoc vnútroštátnych súdov prvého stupňa rozhodovať v konaniach o ochranných opatreniach – Výlučná právomoc súdov pre dizajny Spoločenstva"

1. Nariadenie (ES) č. 6/2002 [2] stanovilo, že členské štáty by na svojich územiach mali ustanoviť jeden, resp. viac „súdov pre dizajn Spoločenstva" s výlučnou právomocou rozhodovať o určitých žalobách týkajúcich sa porušenia a neplatnosti dizajnov Spoločenstva (článok 81).

2. Holandsko pri výkone uvedeného mandátu priznalo túto výlučnú právomoc Rechtbank Den Haag (súd v Haagu, Holandsko), ktorého sudcom tiež priznalo právomoc nariadiť predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení.

3. Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) má však pochybnosti, či vyššie uvedený postup (a to, že sudcovi tohto špecializovaného súdu pre dizajn Spoločenstva so sídlom v Haagu ako jedinému prislúcha nariadiť predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení v konaniach podľa článku 81 nariadenia č. 6/2002) je v súlade s inými ustanoveniami tohto nariadenia.

4. Táto pochybnosť vnútroštátneho súdu sa objavuje vzhľadom na polemiku vzniknutú v Holandsku, kde sa rôzne prvostupňové a odvolacie súdy, ktoré nemajú postavenie súdov pre dizajn Spoločenstva, vyhlásili za príslušné rozhodovať o návrhoch na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení v konaniach o žalobách týkajúcich sa porušenia alebo neplatnosti uvedených dizajnov.

I. Právny rámec

A. Právo Únie. Nariadenie č. 6/2002

5. Hlava IX upravuje „Právomoc a postup v právnych konaniach týkajúcich sa dizajnov spoločenstva".

1 Jazyk prednesu: španielčina.

2 Nariadenie Rady z 12. decembra 2001 o dizajnoch spoločenstva (Ú. v. ES L 3, 2002, s. 1; Mim. vyd. 13/027, s. 142).

6. Oddiel 2 tejto hlavy, ktorý zahŕňa články 80 až 92, upravuje „Spory týkajúce sa porušenia a platnosti dizajnu spoločenstva“.

7. Podľa článku 80 s názvom „Súdy pre dizajny spoločenstva“:

„1. Členské štáty ustanovia na svojich územiach čo najmenší počet národných súdov a tribunálov prvej a druhej inštancie (súdy pre dizajn spoločenstva), ktoré vykonávajú funkcie ustanovené týmto nariadením.

…“

8. Článok 81 s názvom „Právomoc nad porušením a platnosťou [Právomoc vo veciach porušenia a platnosti – *neoficiálny preklad*]“ uvádza:

„Súdy pre dizajn spoločenstva majú výlučnú právomoc:

a) pre žaloby o porušenie a – ak sú prípustné podľa vnútroštátneho práva – žaloby ohľadne hroziaceho porušenia dizajnov spoločenstva;

b) pre žaloby o vyhlásenie o neporušení dizajnov spoločenstva, ak sú prípustné podľa vnútroštátneho práva;

c) pre žaloby o výmaz nezapísaného dizajnu spoločenstva;

d) pre protinávrhy na výmaz dizajnu spoločenstva predložen[é] v súvislosti so žalobou podľa písmena a)“.

9. Článok 90 s názvom „Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení“ znie:

„1. Súdom členského štátu, vrátane súdo[v] pre dizajn spoločenstva, je možné predložiť návrh na také predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, v súvislosti s dizajnom spoločenstva, ktoré sú prípustné podľa práva daného štátu v súvislosti s národným dizajnom, dokonca aj keď podľa tohto nariadenia má vo veci právomoc súd pre dizajn spoločenstva iného členského štátu.

2. V konaniach týkajúcich sa predbežných opatrení, vrátane ochranných opatrení, obrana iná ako prostredníctvom protinávrhu týkajúceho sa výmazu dizajnu spoločenstva, ktorý predložila žalovaná strana, je prijateľná. Článok 85 ods. 2 však platí *mutatis mutandis*.

3. Súd pre dizajn spoločenstva, ktorého právomoc je založená podľa článku 82 ods. 1, 2, 3 alebo 4, má právomoc udeliť [nariadiť – *neoficiálny preklad*] predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, ktoré sú s výhradou akéhokoľvek konania potrebného na uznanie a výkon podľa hlavy III Dohovoru o právomoci a výkone rozhodnutí uplatniteľné na území akéhokoľvek členského štátu. Žiaden iný súd nemá takúto právomoc“.

10. Oddiel 3 hlavy IX (články 93 a 94) sa vzťahuje na „Ostatné spory týkajúce sa dizajnov spoločenstva“.

11. Článok 93, nazývaný „Dodatočné ustanovenia o právomoci národných súdov iných ako súdov pre dizajn spoločenstva“, uvádza:

„1. V rámci členského štátu, ktorého súdy majú právomoc podľa článku 79 ods. 1 alebo 4, majú tieto súdy právomoc pre všetky žaloby týkajúce sa dizajnov spoločenstva iných ako tie, ktoré sú uvedené v článku 81, ktoré by mali právomoc *ratione loci* a *ratione materiae* v prípade žalôb týkajúcich sa práva na národný dizajn v danom štáte.

…“

B. Vnútroštátne právo

1. Wet op de rechterlijke organisatie (zákon o organizácii súdnictva)

12. Podľa článku 78:

„1. Hoge Raad [Najvyšší súd, Holandsko] rozhoduje o kasačných sťažnostiach, ktoré účastník konania alebo ‚v záujme zákona‘ Procureur-generaal [ďalej len ‚generálny prokurátor‘] podal na Hoge Raad proti úkonom, rozhodnutiam, rozsudkom a opatreniam súdnych dvorov a súdov.

…

7. Kasačná sťažnosť ‚v záujme zákona‘ nie je prípustná, ak účastníci konania môžu proti rozhodnutiu podať riadny opravný prostriedok a nezhorší to ich právne postavenie“.

13. Článok 111 ods. 2 názov a písm. c) priznáva generálnemu prokurátorovi právomoc podať kasačnú sťažnosť v záujme zákona.

2. Zákon zo 4. novembra 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady Európskej únie o dizajne Spoločenstva a určuje súd pre dizajn Spoločenstva (zákon, ktorým sa vykonáva nariadenie ES o dizajnoch Spoločenstva)[3]

14. Článok 3 stanovuje:

„Pre všetky žaloby v zmysle článku 81 nariadenia je na prvom stupni výlučne príslušný Rechtbank Den Haag [súd v Haagu, Holandsko], a pre konania o nariadení ochranného opatrenia je výlučne príslušný sudca tohto súdu príslušný na rozhodovanie o predbežných opatreniach.“

II. Skutkové okolnosti a prejudiciálna otázka

15. Spoločnosť Spin Master je kanadský závod na výrobu hračiek. Pod značkou „Bunchems“ predáva farebné hračkárske guľôčky, ktoré možno navzájom spájať, čím vznikajú rozličné tvary a figúrky. Dňa 16. januára 2015 zaregistrovala túto hračku pod svojím názvom ako dizajn Spoločenstva pod číslom 002614669 0002.

16. Spoločnosť High5 predáva pod názvom „Linkeez“ farebné hračkárske guľôčky, ktoré možno navzájom spájať a umožňujú vytvoriť rozličné tvary a figúrky.

17. Spin Master podala na Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko), ktorého sudca je príslušný na rozhodovanie o predbežných opatreniach vrátane ochranných opatrení, návrh na vydanie týchto opatrení z dôvodu porušenia zapísaného dizajnu Spoločenstva. Konkrétne žiadala o zákaz predaja výrobkov spoločnosti High5 na holandskom území.

3 (Holandský) Wet van 4 november 2004 tot uitvoering van de verordening van de Raad van de Europese Unie betreffende Gemeenschapsmodellen houdende aanwijzing van de rechtbank voor het Gemeenschapsmodel (Uitvoeringswet EG-verordening betreffende Gemeenschapsmodellen) (Stb. 2004/573). Ďalej len „zákon zo 4. novembra 2004“.

18. V rámci tohto konania High5 namietala *in limine litis*, že výlučnú právomoc rozhodovať o tomto spore má iba Rechtbank Den Haag (súd v Haagu, Holandsko), a preto Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) nie je príslušný na rozhodovanie.

19. Sudca Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) príslušný na rozhodovanie o predbežných opatreniach zamietol 12. januára 2017 námietku neprísluš nosti na základe článku 90 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 a vydal niekoľko predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení.[4] V tom istom rozsudku uviedol, že lehota na podanie žaloby vo veci samej, ako to stanovuje článok 1019i Občianskeho súdneho poriadku, je šesť mesiacov odo dňa vydania tohto rozhodnutia.

20. Generálny prokurátor po tom, čo uviedol, že v holandskej súdnej praxi existujú rozdielne názory na to, či sudcovia iného súdu ako Rechtbank Den Haag (súd v Haagu, Holandsko) príslušní na rozhodovanie o predbežných opatreniach vrátane ochranných opatrení, sú oprávnení nariadiť opatrenia v týchto konaniach, podal proti rozhodnutiu sudcu Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) príslušného na rozhodovanie o predbežných opatreniach kasačnú sťažnosť „v záujme zákona“.

21. V odôvodnení kasačnej sťažnosti uviedol, že:

– podľa holandského práva je na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení v konaniach o porušení dizajnu Spoločenstva výlučne príslušný sudca Rechtbank Den Haag (súd v Haagu, Holandsko),

– článok 90 ods. 2 nariadenia č. 6/2002 sa nevzťahuje na konania uvedené v jeho článku 81, ako to vyplýva z legislatívneho vývoja a zo „štruktúry“ tohto nariadenia.

22. Za týchto okolností položil Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 90 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 o dizajnoch Spoločenstva vykladať v tom zmysle, že kogentne zveruje príslušnosť na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení všetkým tam uvedeným súdom členského štátu alebo – úplne alebo sčasti – ponecháva na členské štáty, aby zverili príslušnosť nariadiť také opatrenia výlučne súdom, ktoré sú podľa článku 80 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 ustanovené ako súdy pre dizajn Spoločenstva (prvého alebo druhého stupňa)?“

III. Konanie na Súdnom dvore

23. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol doručený do kancelárie Súdneho dvora 5. novembra 2018.

24. Písomné pripomienky predložili generálny prokurátor, holandská vláda a Komisia. Nariadenie pojednávania nebolo považované za potrebné.

4 Okrem iného zakázal spoločnosti High5, pod hrozbou uloženia pokuty, predaj hračkárskych guľôčok a ich príslušenstva a nariadil jej, aby požiadala podnikateľov o ich vrátenie, pričom im uhradí ich cenu a náklady na dopravu. High5 mala navyše zaslať spoločnosti Spin Master zoznam jej dodávateľov a kupujúcich s uvedením dodávaných výrobkov.

IV. Posúdenie

25. Prejudiciálna otázka sa obmedzuje na objasnenie toho, či výlučná právomoc (špecializovaných) súdov pre dizajn Spoločenstva na rozhodovanie o určitých žalobách vo veciach porušenia alebo neplatnosti dizajnu uvedených v článkoch 80 a 81 nariadenia č. 6/2002 sa vzťahuje alebo nevzťahuje na predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení uvedené v článku 90 tohto nariadenia.

26. Pochybnosť vyplýva zo skutočnosti, že na rozdiel od tejto výlučnosti uvedený článok 90 zrejme umožňuje v súvislosti s dizajnom Spoločenstva požiadať iné súdy členských štátov (teda nielen špecializované), aby nariadili predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení.

27. Predtým, ako pristúpim k riešeniu tejto pochybnosti, je potrebné objasniť, či ide o konanie, ktoré spĺňa požiadavky článku 267 ZFEÚ, ako uvádza vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí.

A. O prípustnosti prejudiciálnej otázky

28. Prejudiciálna otázka týkajúca sa výkladu bola položená v rámci kasačnej sťažnosti „v záujme zákona“, ktorú môže podať generálny prokurátor proti rozhodnutiam prvostupňových a odvolacích súdov, proti ktorým nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

29. Táto forma kasačného opravného prostriedku slúži na jednotné uplatňovanie práva. Uplatňuje sa vtedy, ak sa sporná otázka vyskytuje vo veľkom počte prípadov a z dôvodu neexistencie rozhodnutia Hoge Raad (Najvyšší súd, Holandsko) poskytuje súdna prax rozdielne riešenia.

30. Ide o procesný mechanizmus, ktorý maximalizuje tradičnú úlohu kasačnej sťažnosti spočívajúcu v jednotnom uplatňovaní práva (teda ochranu práva v objektívnom zmysle, a nie ochranu subjektívnych záujmov účastníkov konania). K tejto úlohe sa pridáva „v záujme zákona“, čo predstavuje úmysel stanoviť judikatúru do budúcnosti, aj keď bez konkrétnych dôsledkov na spor vo veci samej, ktorého výsledok zostane nezmenený. Za predpokladu, že sa kasačnej sťažnosti vyhovie, dôjde k zrušeniu napadnutého rozsudku, pokiaľ to nebude mať vplyv na právne postavenie účastníkov konania, ktoré už bolo s konečnou platnosťou stanovené na prvom stupni.

31. Je zrejmé, že Hoge Raad (Najvyšší súd, Holandsko) je súdom, proti ktorého rozhodnutiam nie je prípustný opravný prostriedok v zmysle článku 267 ZFEÚ. V prípade pochybností o výklade ustanovenia práva Únie je preto povinný položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku.

32. Mohlo by sa zdať, že aj keby Súdny dvor vo všeobecnej rovine uznal súdnu funkciu vnútroštátneho súdu, vzhľadom na to, že v konaní o kasačnej sťažnosti v záujme zákona neexistuje skutočný spor medzi účastníkmi konania, prejudiciálna otázka by sa nemala pripustiť.

33. Nemyslím si však, že by sa táto námietka mohla prijať. Súdny dvor už dávno zamietol požiadavku, že prejudiciálna otázka musí byť položená v rámci kontradiktórneho konania.[5] Ako uviedol generálny advokát Ruiz-Jarabo Colomer, položenie prejudiciálnej otázky je prípustné aj vtedy, „ak neexistuje žiaden spor. Rozhodujúce je…, že ten, kto žiada o pomoc Súdny dvor, vykonáva súdnu funkciu, a domnieva sa, že na rozhodnutie sa vyžaduje výklad práva Spoločenstva, pričom je irelevantné, že v konaní, v ktorom je položená otázka, absentuje kontroverzia“[6].

5 Rozsudky zo 14. decembra 1971, Politi (43/71, EU:C:1971:122); z 21. februára 1974, Birra Dreher (162/73, EU:C:1974:17); z 18. júna 1998, Corsica Ferries (C-266/96, EU:C:1998:306), a z 25. júna 2009, Roda Golf & Beach Resort (C-14/08, EU:C:2009:395), bod 33.

6 Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát vo veci De Coster (C-17/00, EU:C:2001:366), bod 30.

34. Ak – rovnako ako je to v prejednávanej veci – medzi účastníkmi konania už vznikol spor a prvostupňové rozhodnutie bolo napadnuté prostredníctvom odvolania alebo kasačného opravného prostriedku na vyššom súde, „súd rozhodujúci… musí byť považovaný v zásade za súdny orgán v zmysle článku [267 ZFEÚ], spôsobilý položiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru“ [7].

35. Tomuto tvrdeniu nebráni skutočnosť, že osobitná situácia účastníkov konania zostáva nedotknutá bez ohľadu na význam rozsudku vydaného v záujme zákona. Naopak, účinnosť tohto druhu rozsudkov *erga omnes* im priznáva kvalitu, ktorá práve z dôvodu, že presahuje konkrétny prípad, výrazne odôvodňuje to, že Hoge Raad (Najvyšší súd, Holandsko) sa môže obrátiť na Súdny dvor, aby jeho odpoveď pri výklade práva Únie mala väčší dosah, čím sa tak zabezpečí jednotné uplatňovanie nariadenia č. 6/2002 zo strany všetkých holandských súdov.

36. Stručne povedané, domnievam sa, že neexistuje žiadna prekážka na to, aby sa prejudiciálna otázka vyhlásila za prípustnú.

B. O veci samej

37. V nariadení č. 6/2002 sa zvolil model súdnej špecializácie: v každom členskom štáte sa ustanoví čo najmenší počet vnútroštátnych súdov (ktoré sa označia „súdy pre dizajn Spoločenstva“) na prijatie rozhodnutí o neplatnosti alebo porušení dizajnov Spoločenstva.

38. Toto pravidlo stanovené v článkoch 80 a 81 tohto nariadenia znamená, že bez toho, aby sa v tomto ohľade diskutovalo, *vecné* riešenie príslušných sporov prináleží výlučne uvedeným súdom pre dizajn Spoločenstva, ako odborníkom v danej oblasti.

39. Zdá sa však, že článok 90 ods. 1 uvedeného nariadenia sa riadi inou logikou, pokiaľ ide o predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktorá je viac zameraná na zásadu efektivity než na zásadu súdnej špecializácie. [8] „Súdom členského štátu, vrátane súdo[v] pre dizajn spoločenstva, je možné predložiť návrh na [tieto opatrenia], v súvislosti s dizajnom spoločenstva“.

40. Na prvý pohľad tak výlučnosť uvedená v článku 81 zaniká v článku 90, ktorý umožňuje konanie iných vnútroštátnych súdov, a nielen špecializovaného súdu, aj keď len na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení. Pokiaľ ide o tieto opatrenia, požiadavka rýchlosti, ktorá je spojená so zásadou efektivity, a väčšia územná blízkosť rôznych príslušných súdov, by skôr odôvodňovali decentralizované riešenie ako riešenie koncentrované na jediný súd. [9]

41. Znenie článku 90 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 podporuje tento výklad: každý súd členského štátu (treba si uvedomiť, že odkazuje na tie súdy, ktoré v tomto štáte rozhodujú spory o dizajnoch) môže prijať tento druh opatrení. Výraz „vrátane súdov pre dizajn spoločenstva“ potvrdzuje, že nemusí ísť o špecializovaný súd: pokiaľ ide o predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, súdy pre dizajn Spoločenstva majú rovnaké právomoci ako iné súdy. [10]

7 Rozsudok zo 16. decembra 2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723, body 57 až 59).

8 Typológia týchto opatrení nie je harmonizovaná v nariadení č. 6/2002: v každom členskom štáte sa uplatňujú také opatrenia, ktoré sú prípustné podľa ich vlastného práva.

9 Ako už bolo uvedené, nariadenie č. 6/2002 povoľuje, aby v každom členskom štáte neexistoval len jeden, ale niekoľko („čo najmenší“ počet) špecializovaných súdov pre dizajn Spoločenstva. Holandsko sa priklonilo k jedinému súdu.

10 Inou otázkou je otázka účinnosti týchto opatrení v závislosti od súdu, ktorý ich nariaďuje. Týmto rozlíšením sa budem zaoberať neskôr.

42. Generálny prokurátor,[11] ako aj holandská vláda však uvádzajú, že článok 90 nariadenia č. 6/2002 nemení pôsobnosť článku 81, ani nepredstavuje výnimku z toho, čo je v ňom uvedené. Podľa ich názoru článok 81 zakladá právomoc špecializovaných súdov pre dizajn Spoločenstva v akejkoľvek fáze konania o neplatnosti alebo porušení dizajnu, vrátane predbežnej fázy. Článok 90 sa podľa nich vzťahuje na iné typy žalôb ako sú žaloby uvedené v článku 81.

43. Komisia obhajuje opačné riešenie. Článok 90 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 umožňuje domnievať sa, že právomoc nariadiť ochranné opatrenia týkajúce sa dizajnov Spoločenstva prináleží súdom členských štátov, „vrátane súdom pre dizajn spoločenstva“. To znamená, že ponúka možnosť voľby obrátiť sa buď na (špecializované) súdy pre dizajn spoločenstva, alebo na iné nešpecializované súdy (ale so všeobecnou právomocou rozhodovať spory týkajúce sa dizajnov). Domnievam sa, že toto tvrdenie najlepšie vystihuje výklad daného ustanovenia.

44. Generálny prokurátor na podporu svojho stanoviska uvádza Protokol o urovnávaní sporov v oblasti porušovania práv a platnosti patentov Spoločenstva.[12] Podľa generálneho prokurátora článok 90 nariadenia č. 6/2002 vychádza zo vzoru článku 36 tohto protokolu, ktorého cieľom bolo umožniť, aby sa prijali ochranné opatrenia tak vo vzťahu k vnútroštátnym patentom, ako aj k patentom Spoločenstva. Cieľom uvedeného článku 36 nebolo stanoviť výnimku z pravidiel vnútroštátnej právomoci podľa protokolu, ale z pravidiel týkajúcich sa medzinárodnej právomoci.[13]

45. Nemyslím si, že tento odkaz na systém sporov týkajúcich sa patentu Spoločenstva (ktorý nebol konkretizovaný v stálom mechanizme) slúži v jednom alebo druhom smere na výklad článku 90 nariadenia č. 6/2002 o dizajnoch. Je pravda, že holandský zákonodarca prejavil svoj zámer koncentrovať všetku právomoc týkajúcu sa ochrany patentu Spoločenstva do jediného súdu, ktorá sa aj naďalej riadi ustanoveniami protokolu, ale toto rozhodnutie neobjasňuje pochybnosti o pôsobnosti článku 90 v spojení s článkom 81 nariadenia č. 6/2002.

46. Väčšiu váhu má argument o „štruktúre“ nariadenia č. 6/2002, na ktorú sa odvoláva generálny prokurátor a holandská vláda. Z ich pohľadu predstavuje článok 90 *všeobecné* ustanovenie vo vzťahu k predbežným opatreniam vrátane ochranných opatrení, ktoré by sa malo doplniť v závislosti od druhu sporu, v ktorom sa tieto opatrenia požadujú:

– v prípade žalôb „týkajúcich sa porušenia a platnosti dizajnu spoločenstva“ (článok 81) môžu iba špecializované súdy nariadiť príslušné predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, pretože len tieto súdy majú výlučnú právomoc v týchto konaniach,

– v prípade iných žalôb, ktoré sú odlišné od žalôb uvedených v článku 81, nadobúda zmysel znenie článku 90 ods. 1, ktoré stanovuje, že každý súd členského štátu, vrátane špecializovaných súdov, môže nariadiť predbežné opatrenia, ktoré zahŕňajú aj ochranné opatrenia. To by lepšie vysvetľovalo „problematické alebo nejednoznačné“[14] znenie.

11 Jeho pripomienky sú zopakovaním pripomienok uvedených v kasačnej sťažnosti v záujme zákona podanej na Hoge Raad (Najvyšší súd, Holandsko).

12 Ú. v. ES L 401, 1989, s. 34.

13 Protokol sa zaoberá medzinárodnou právomocou v článku 14 a vnútroštátnou právomocou v článku 15.

14 Pripomienky generálneho prokurátora, bod 3.23.

47. S týmto názorom však nesúhlasím. V jeho neprospech svedčí štruktúra hlavy IX nariadenia č. 6/2002 upravujúca „Právomoc a postup v právnych konaniach týkajúcich sa dizajnov spoločenstva“, ktorá je rozdelená do troch oddielov:

– oddiel 1 stanovuje to, čo by sa dalo charakterizovať ako pozadie určenia vnútroštátneho súdu príslušného na rozhodnutie sporu. Uplatňujú sa pravidlá uvedené v Dohovore o právomoci a výkone rozhodnutia [Bruselský dohovor] [15], pokiaľ v nariadení č. 6/2002 nie je uvedené inak,

– oddiel 2 zahŕňa výnimky z uplatnenia nariadenia Brusel Ia. Zavádza pravidlá medzinárodnej právomoci (článok 82) a stanovuje, ktoré súdy sú príslušné na rozhodovanie sporov týkajúcich sa dizajnov Spoločenstva, ako aj žaloby, o ktorých tieto súdy rozhodujú (články 80 a 81). [16] Do tohto oddielu je vložený článok 90 („Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení“),

– oddiel 3 pod názvom „Ostatné spory týkajúce sa dizajnov spoločenstva“ odkazuje na článok 79 ods. 1 a 4 na účely určenia príslušného vnútroštátneho súdu, [17] a určuje vnútornú právomoc vo vzťahu k žalobám, ktoré sú odlišné od žalôb uvedených v článku 81. Konkrétne právomoc priznáva súdom, ktoré sú miestne a vecne príslušné vo vzťahu k žalobám týkajúcim sa práva na národný dizajn v príslušnom štáte (článok 93).

48. Systematický výklad hlavy IX nariadenia č. 6/2002 potvrdzuje, že zámerom normotvorcu bolo rozdielne pristupovať na jednej strane k žalobám týkajúcich sa porušenia a neplatnosti dizajnov spoločenstva a na druhej strane k inými žalobám. Prvé žaloby sú upravené v oddiele 2, do ktorého je vložený článok 90. Je preto ťažké pripustiť, že tento článok 90 má iný účel než všetky ustanovenia (oddiel 2), s ktorými súvisí. Inými slovami, článok 90 sa uplatňuje aj na predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení v konaniach týkajúcich sa porušení a neplatnosti dizajnov Spoločenstva.

49. Holandská vláda ako ďalší argument uvádza, že umiestnenie článku 90 v oddiele 2 sa zdá byť oddelené od článkov 80 a 81 nariadenia č. 6/2002. Vloženie článkov 82 až 89, ktoré sa vzťahujú na iné druhy otázok, medzi ne naznačuje mierny nesúlad medzi týmito článkami.

50. Domnievam sa, že toto tvrdenie nemožno prijať. Znenie článkov 82 až 89 nariadenia č. 6/2002 obsahuje odkazy na žaloby uvedené v článku 81, čo potvrdzuje, že sa riadia tou istou logikou, ktorá odôvodňuje zahrnutie všetkých týchto ustanovení do oddielu 2 hlavy IX. Rovnaká logika vysvetľuje, prečo sa článok 90 nachádza v tom istom oddiele, čo posilňuje myšlienku, že ochranné opatrenia, na ktoré odkazuje, zodpovedajú konaniam uvedeným v článku 81, a nie konaniam uvedeným v článku 93, ktorý sa nachádza v oddiele 3.

51. Kritériá doslovného a systematického výkladu teda poskytujú odlišné riešenie, ako navrhuje generálny prokurátor a holandská vláda. Na toto riešenie poukazuje logika duálneho systému špecializovaných súdov a iných príslušných súdov v rámci každého členského štátu, ak sa kombinuje s rôznymi funkciami na jednej strane predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení a na druhej strane súdneho rozhodnutia o veci samej.

15 Konsolidované znenie v Ú. v. EÚ L 147, 2009, s. 5. Aj keď zmienku o tomto dohovore treba považovať za odkaz na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1) (ďalej len „nariadenie Brusel Ia“).

16 Okrem toho upravuje určité osobitosti o rozsahu a účinkoch podania žalôb o porušení alebo neplatnosti, a obsahuje okrem iného ustanovenia o rozhodnom práve, súvisiacich žalobách a o právomoci v druhej inštancii (články 82 až 89, 91 a 92).

17 Ak neexistuje súd príslušný podľa pravidiel uvedených v článku 79 ods. 1 a 4, určuje súdy krajiny, v ktorej má svoje sídlo Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory).

52. Špecializácia súdov pre dizajn spoločenstva nepochybne prispieva k jednotnosti judikatúry a k jednotnému uplatňovaniu pravidiel týkajúcich sa, *pokiaľ ide o vec samu*, žalôb o porušenie a neplatnosť. Tento pohľad na úlohu súdu, ktorý koná vo veci samej, ovplyvňuje systém nariadenia č. 6/2002: ak jeho článok 80 koncentruje právomoc na obmedzený počet súdov vo vzťahu k žalobám uvedeným v článku 81, jeho cieľom je „vývoj jednotnej interpretácie požiadaviek, ktoré riadia platnosť dizajnov spoločenstva“ (odôvodnenie 28).

53. Tento účel sa však nemusí uplatniť v súvislosti s predbežnými opatreniami vrátane ochranných opatrení, ktorých poskytnutie je z podstaty veci časovo obmedzené a neovplyvňuje (nesmie ovplyvňovať) konečné rozhodnutie sporu.

54. Bez spochybnenia praktického významu, ktorý môže mať v určitých prípadoch rozhodnutie o predbežnom opatrení, toto rozhodnutie je podmienené pokračovaním konania vo veci samej,[18] pričom nesmie zasahovať do podstaty veci samej. Nariadenie č. 6/2002 výslovne vyhradzuje rozhodovanie o zložitých otázkach, ktoré ovplyvňujú podstatu veci (ako je porušenie alebo neplatnosť dizajnu) špecializovaným súdom.

55. Tak je to napríklad v prípade protinávrhu, ktorý podľa článku 85 ods. 1 musí žalovaný predložiť, ak chce spochybniť platnosť dizajnu spoločenstva, ktorého je žalobca majiteľom v prípade, ak žalobca podal žalobu na základe článku 81 nariadenia č. 6/2002. Na druhej strane, v procesnom štádiu konania o predbežných opatreniach vrátane ochranných opatrení postačuje, ak žalovaný predloží len *námietku* neplatnosti (článok 90 ods. 2 nariadenia č. 6/2002).[19]

56. Toto dvojité zaobchádzanie naznačuje, že rozhodnutie o predbežnom opatrení má pre normotvorcu Únie práve z dôvodu jeho dočasnej povahy a do vydania rozhodnutia vo veci samej, obmedzenú účinnosť. Neznamená to, že by sa sudca príslušný na rozhodovanie o predbežných opatreniach vrátane ochranných opatrení nemohol pri svojom posúdení *fumus boni iuris* alebo iných uvedených žalobných dôvodoch odvolať na tvrdenie žalovaného (formou námietky) o platnosti dizajnu žalobcu, ale keďže tento súdny spor nie je ukončený, nevyžaduje sa protinávrh ani zásah zo strany špecializovaného súdu, ktorý v konečnom dôsledku musí prijať rozhodnutie v tejto veci.

57. Okrem toho je potrebné vziať do úvahy, že hoci je znalosť tejto oblasti zo strany súdov pre dizajn spoločenstva nesporná, táto znalosť nechýba ani iným vnútroštátnym súdom.

58. Systém ochrany dizajnov je v skutočnosti založený na koexistencii súdov s dosahom v rámci celého Spoločenstva a súdov len s vnútroštátnou pôsobnosťou, ktorá sa premieta do vzájomného rozdelenia súdnych právomocí.

59. Ochrana národných dizajnov prináleží vnútroštátnym súdom (nešpecializovaným v zmysle nariadenia č. 6/2002), ktoré stanovujú pravidlá každého členského štátu, čo im poskytuje nepochybnú spätosť s danou oblasťou. V týchto sporoch môžu nariadiť rovnaké predbežné opatrenia, ktoré sa prípadne uplatnia na spory týkajúce sa dizajnov Spoločenstva.[20]

60. Okrem toho tieto (nešpecializované) vnútroštátne súdy majú právomoc tiež rozhodovať o určitých sporoch týkajúcich sa dizajnov Spoločenstva v zmysle článku 93 nariadenia č. 6/2002. V týchto sporoch môžu tiež nariadiť predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení.

18 Sudca súdu v Amsterdame príslušný na rozhodovanie o predbežných opatreniach vrátane ochranných opatrení preto vo svojom rozhodnutí z 12. januára 2017 stanovil lehotu na podanie žaloby vo veci samej.

19 Španielska verzia tohto odseku nevhodným spôsobom používa výraz „*demanda de nulidad*“, zatiaľ čo z procesného hľadiska ide v skutočnosti o *námietku*, a nie o návrh. Potvrdzujú to aj iné jazykové verzie, ktorými som sa zaoberal: *exception de nullité* vo francúzskej verzii; *plea* v anglickej verzii; *eccezioni di nullità* v talianskej verzii; *excepção de nulidade* v portugalskej verzii; *Einwand der Nichtigkeit* v nemeckej verzii.

20 Ako som už uviedol (poznámka pod čiarou 8 vyššie), nariadenie č. 6/2002 neobsahuje osobitné ustanovenia týkajúce sa typológie týchto opatrení, ktorých režim, pokiaľ ide o národné dizajny, je stanovený právnymi predpismi každého členského štátu.

61. Súdy, ktoré nespadajú do právomoci uvedenej v článku 81 nariadenia č. 6/2002, vykonávajú činnosť v oblasti, ktorá je im známa bez toho, aby boli oprávnené rozhodovať spor vo veci samej týkajúci sa porušenia alebo neplatnosti dizajnu spoločenstva.

62. Nezdá sa mi teda, že by tvrdenie o (väčšej) špecializácii súdov pre dizajn Spoločenstva odôvodňovalo obmedzenie právomoci iných vnútroštátnych súdov, pokiaľ ide o predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení.

63. Holandská vláda vykladá článok 90 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 v tom zmysle, že ponecháva členským štátom voľnosť vybrať si spôsob organizácie konania o nariadení predbežného opatrenia, pričom však nevyhnutne príslušným musí byť súd pre dizajn Spoločenstva.

64. V tejto súvislosti uvádza, že k presunu procesnej autonómie členských štátov dochádza len vtedy, ak existujú výslovné ustanovenia, na základe ktorých je konkrétny súd poverený určitými právomocami (ako to stanovujú články 80 a 81 nariadenia č. 6/2002). V dôsledku toho by nič nebránilo štátu rozhodnúť, že výlučná právomoc v prípade žalôb o porušenie alebo neplatnosti dizajnu, vrátane predbežnej fázy týchto konaní, prináleží špecializovaným súdom pre dizajn Spoločenstva.

65. Tento názor je založený na pochopení článku 90 ods. 1 nariadenia č. 6/2002 ako čisto splnomocňujúceho ustanovenia: členské štáty „môžu“ využiť možnosť priznať právomoc nariadiť predbežné opatrenia jedným alebo druhým súdom (s už uvedeným obmedzením, ktoré v každom prípade vyžaduje zahrnúť súdy pre dizajn Spoločenstva).

66. Domnievam sa však, že použitie výrazu „je možné“ v tomto ustanovení má iný význam, ktorý viac zodpovedá účelu normy. Možnosť voľby sa nevzťahuje na členské štáty, ale na účastníkov konania. A práve z dôvodov, ktoré sa týkajú ochrany záujmov účastníkov konania a blízkosti súdov, ktoré im musia poskytnúť naliehavú,[21] hoci len predbežnú a dočasnú odpoveď, sa im umožňuje obrátiť sa buď na špecializované súdy, alebo na všeobecné súdy.

67. Znenie ustanovenia sa preto má vykladať z pohľadu majiteľov práv týkajúcich sa dizajnov spoločenstva, ktorí sa domáhajú svojej súdnej ochrany. V konečnom dôsledku sa presadzuje *veľkorysejší* postup predbežnej ochrany, v ktorom prevláda efektívnosť,[22] zatiaľ čo pokiaľ ide o vec samu, sa na rozhodnutie o žalobách o porušení alebo neplatnosti uprednostňuje špecializácia.

68. Mohlo by sa zdať, že v tomto prípade by zahrnutie súdov pre dizajny Spoločenstva bolo nadbytočné, ale nie je to tak. Riešenie je uvedené v článku 90 ods. 3, podľa ktorého:

– ak sa dotknutá osoba prikláňa k tomu, že o nariadenie predbežného opatrenia vrátane ochranného opatrenia požiada súd pre dizajn Spoločenstva, opatrenia prijaté týmto súdom sú uplatniteľné na území akéhokoľvek členského štátu,

– ak sa dotknutá osoba prikláňa k tomu, že tento návrh adresuje iným vnútroštátnym súdom, než sú špecializované súdy, účinnosť predbežného opatrenia prijatého týmito súdmi sa obmedzuje na dotknutý členský štát.

21 Tak to vykladá Komisia, pričom zdôrazňuje, že dotknutá osoba musí mať z geografického hľadiska blízky súd, od ktorého môže žiadať naliehavú ochranu, z čoho vyplýva, že špecializácia ustupuje do úzadia. Ako príklady uvádza potrebu zachovania dôkazov, pri ktorých hrozí riziko zániku alebo riziko šírenia falšovaných výrobkov z určitého distribučného bodu, napríklad z prístavu alebo závodu.

22 V oblasti duševného vlastníctva zohrávajú predbežné opatrenia zásadnú úlohu v tom, aby pri práve na obhajobu druhej strany mali vlastníci práv k dispozícii primerané prostriedky nápravy pred vydaním rozhodnutia vo veci samej [odôvodnenie 22 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32)].

69. Práve posledná veta článku 90 ods. 3 nariadenia č. 6/2002 potvrdzuje to, čo sa doteraz uviedlo. Nebolo by potrebné stanoviť, že „žiaden iný súd [ktorý je odlišný od súdov pre dizajn Spoločenstva] nemá takúto právomoc [rozšíriť účinnosť svojich predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení na územie akéhokoľvek členského štátu]“, ak by ostatné súdy mali právomoc nariadiť predbežné opatrenie v rámci žalôb o neplatnosť alebo porušenie dizajnov Spoločenstva.

70. Stručne povedané, nariadením predbežného opatrenia zo strany vnútroštátnych súdov (v už vysvetlenom zmysle) sa priznáva súdna ochrana, ktorá je spojená s týmto druhom konania a ktorá sa vyznačuje naliehavosťou bez toho, a to zdôrazňujem, aby sa v tomto štádiu konania mohlo ukončiť posúdenie merita veci, ktoré prináleží výlučne súdom pre dizajny Spoločenstva.

V. Návrh

71. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázku, ktorú položil Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), takto:

Článok 90 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch Spoločenstva sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne súdy príslušné vo veciach národných dizajnov sú oprávnené nariadiť predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení v konaniach o porušení alebo platnosti dizajnov Spoločenstva, ktorých rozhodnutie vo veci samej je zverené výlučne súdom určeným podľa článku 80 ods. 1 tohto nariadenia.